

diyanet

çocuk

Mart 2023 Sayı: 512

dergisi

ISSN 1300-8463

9 771300 846308

Fiyatı: 25 ₺

YARALARIMIZI HEP BİRLİKTE SARACAĞIZ

RAMAZAN GÜNLÜĞÜM
VE ÇIKARTMA
HEDİYELİDİR.

Online Abonelik için

Telefon Numarası

(0312) 295 71 96 - (0312) 295 71 97

Faks Numarası

(0312) 285 18 54

E-Posta Adresi

dosim@diyanet.gov.tr

Web Sitesi Adresi

dergiabone.diyanet.gov.tr

Abonelik Ücretleri

Yurt İçi Yıllık
300 TL

Yurt Dışı Yıllık

Avrupa Birliği Ülkeleri için 48 EURO

İsviçre için 69 İsviçre Frangı

Avusturya için 69 EURO

ABD ve Kanada için 102 ABD Doları

Avustralya için 162 Avustralya Doları

Online abonelik dışında abone kaydı için

Abonelik ücretini Döner Sermaye Daire Başkanlığının T.C. Ziraat Bankası Ankara Mustafa Kemal Mahallesi Şubesi, TR61 0001 0024 8605 9943 0850 57 no'lu IBAN'ına yatırınız.

a) Posta yoluyla abone olmak isterseniz

Banka dekontu ile birlikte adınızı soyadınızı, telefon numaranızı, adres bilgilerinizi bildiren mektubunuzu "Diyanet İşleri Başkanlığı Döner Sermaye Daire Başkanlığı, Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara" adresine gönderin.

b) Mail adresi üzerinden abone olmak isterseniz

Banka dekontu ile birlikte adınızı soyadınızı, telefon numaranızı, adres bilgilerinizi e-postaya ekleyerek dosim@diyanet.gov.tr adresine gönderin.

✉ cocukdersisi@diyanet.gov.tr

🌐 dergi.diyanet.gov.tr

🐦 [DiyanetCocuk](https://twitter.com/DiyanetCocuk)

📷 [diyanetcocukdersisi](https://www.instagram.com/diyanetcocukdersisi)

📌 [diyanetcocukdersisi](https://www.facebook.com/diyanetcocukdersisi)

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Doç. Dr. Fatih Kurt

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Lamia Levent Abul

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu

Ahmet Bulut

Editör

Esmâ Güner

Yayın Koordinatörleri

Hasan Yıldırım

Fatma Kaya

Sümeyye Oğul

Dijital Medya

Ömer Güçlü

Şahin Bodur

Tashih

Said Şan

İletişim

Diyanet İşleri Başkanlığı

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar

Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara

Tel: (0312) 295 86 08

Faks: (0312) 295 61 92

Millî Eğitim Temel Kanunu (16.6.1983 gün ve 28442 sayılı Kanunu'nun 15'inci madde ile Değişik 55'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince) Başkanlığımız yayınlarının öğrencilere tavsiyesinde bir sakınca yoktur.

Çizgi ve metinlerin bilimsel sorumluluğu yazar ve çizerlerine aittir.

Kapak Çizim

Özlem Güneş

Yayın Türü

Aylık, Yaygın Süreli Yayın

Diyanet Çocuk Dergisi (Türkçe)

Basım Tarihi: 24.02.2023

Basım Yeri: İstanbul

ISSN: 1300-8463

Tasarım

Merkez Repro Basım Yayın Ltd. Şti.

Zübeyde Hanım Mah. Devrez Sok. No: 1

Altındağ/Ankara Tel: (0312) 384 78 98

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim

Caddesi İhlas Plaza No: 11 A/41 Yenibosna

Bahçelievler/İstanbul Tel: (0212) 454 30 00

Merhaba

6 Şubat'ta yaşadığımız iki büyük deprem, milletçe hepimizi hüzne boğdu. Birçok canımızı kaybettik. Yıkıntıların altından günler sonra sağ olarak kurtulanlar ise ümidimizi yitirmememiz gerektiğini bize hatırlattı.

Deprem olduğu andan itibaren milletçe depremzede kardeşlerimizin yanında yer aldık. Arama kurtarma ekiplerinin enkazın altından bir kişiyi daha canlı kurtarmak için gösterdikleri kahramanlıklar, fedakârca çalışmalar unutulmaz. Depremle gelen bu afetin yaralarını el birliği ile saracağız. Böyle afetleri yaşamamak için Rabbimize dua ediyoruz. Deprem sebebiyle yakınlarını kaybedenlere sabır, vefat edenlere rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyoruz.

Bu yıl Çanakkale Zaferi'nin 108. yılı. Kahraman askerlerimiz, düşman ordularına "Çanakkale Geçilmez" diyerek vatanımız için canlarını ortaya koydular. Bu sebeple bütün şehitlerimizi rahmetle anıyoruz. Bu ayda yer alan önemli bir diğer tarihî olay ise Mehmet Akif Ersoy'un eşsiz bir şekilde kaleme aldığı İstiklal Marşımızın Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmesidir. Bu vesileyle İstiklal şairimiz Mehmet Akif Ersoy'u şükran ve rahmetle anıyoruz.

6 Mart Pazartesi günü Berat Kandili. 23 Mart Perşembe gününde ise on bir ayın sultanı ramazan ayına kavuşacağız. Şimdiden kandilinizi ve ramazan ayınızı kutluyorum. Rabbimizin affının ve merhametinin çok olduğu bu zamanlarda ülkemiz, Müslüman kardeşlerimiz ve tüm insanlık için bolca dua edelim.

Allah'a emanet olun.

Dr. Lamia Levent Abul

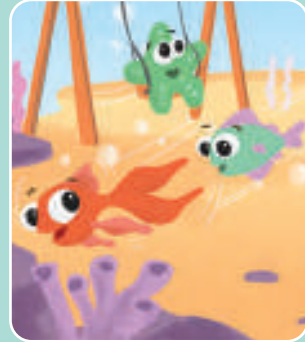
İçindekiler

Mercek 4

Takvimim 8

Alabalık ile Kalabalık 10

Harika Yaratılış 16

Resmimin Hikâyesi 18

Zahid'in Mutluluk Defteri 22

Mercek	4
Bir sorum Var.....	6
Takvimim.....	8
Alabalık ile Kalabalık.....	10
Not Defterim.....	12
Haydi Gidelim.....	14

Harika Yaratılış.....	16
Resmimin Hikâyesi	18
Bilim Postası	20
Zahid'in Mutluluk Defteri	22
Hayvanlar Âlemi.....	24
Çevremiz.....	26

Çevremiz 26

**Hayvanlar
Âlemi 24**

**İcat
Diyarına
Yolculuk 30**

Hikâye 34

**Bulmaca
Treni 42**

Kitaplık 44

Yazı Tahtam.....	28
İcat Diyarına Yolculuk	30
Bu Söz Bize Ne Söyler?	32
Hikâye	34
Allame Nine	36
Deneyelim.....	38

Kalemlik	40
Bulmaca Treni	42
Kitaplık.....	44
Sizden Gelenler.....	46
Bulmaca Çözümleri.....	48

Sevgili Kalbim

“Müminler, birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermeye, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bir bedene benzer.”

Hadis-i Şerif

Deprem... Tüm hücrelerimde günlerdir bir kelime. Günlerdir tüm hücrelerimde bin sızı. Güzel ülkem on ilinden sarsıldı. On yerinden büyük yaralar aldı.

İnsan insana şifadır değil mi? Öyle olmalıdır. Şükür ki iyi insanlar var. Birçok devlet görevlisi ne için çırpınıyor? Birçok yardım kuruluşu ne için orada? Birçok gönüllü ne için koştı o illere? Arama kurtarma ekiplerinin enkaz başında saatler süren çalışmaları... Yeter ki insanlar sağ çıksın diye dur durak bilmeyen çabaları... El birliği ile depremzedelerin yardımına koşanlar... Teyzelerin yapıp gönderdiği ekmekler, dualarla örülen atkılar, bereler... Hepsi de “Biz buradayız, yalnız değilsiniz, bu yara hepimizin, beraber iyileşeceğiz.” diyorlar dünyanın en içli kelimeleriyle.

Sevgili kalbim,

Ümidini hiç yitirme. Çünkü günler sonra daracak yerlerden küçücük bebeklerin gülümseyerek çıkarıldığına tanık olduk.

Şimdi ne mi olacak?

Onca şehrimiz, on şehrimizi tutup elinden kaldıracak. Üzerindeki tozu silkeleyip sıkı sıkı sarılacak. Yaralar birlikte sarılacak. Korkular birlikte unutulacak. Dualar birlikte okunacak. Evler yeniden ve hep birlikte yapılacak.

Üzülme!

Bu günler de geçecek. Rabbimizin yardımıyla...

Güzel Söz Gibisi Yok

Ömer kızgın bir şekilde içeri girer. Alnından pıt pıt ter damlamaktadır...

ÖMER: Bir daha ileri geri konuşursa göstereceğim ona... Üstüme üstüme geliyor, resmen kaşınıyor.

SELİM: Ömeer! Nasıl laflar bunlar? O seni sinirlendirmek istiyordur veya başka türlü davranmayı bilmiyordur.

ÖMER: O da bilseydi bana ne, hem laflarımın nesi varmış? Çok yerinde laflar ediyorum.

SELİM: Sinirlenince dediklerini duymuyorsun!

ÖMER: Bu öfkeli hâlimden ben de yoruldum. Ama ne yapayım, kendimi tutamıyorum.

SELİM: Gel, güzel güzel konuşalım. Önce pencereden bakalım; binaları, peş peşe dizili arabaları, yere atılmış çöpleri görmeyelim şimdilik. Birkaç tane ağaç, biraz çiçek var. Hatta hayal edelim daha fazla ağacı, rengârenk çiçekleri, börtü böceği... Bak şuraya, çocuklar ay gibi parlıyor, etraflarına neşe saçıyorlar...

ÖMER: Gökyüzü de ışıl ışıl, bize gülümsüyor sanki... Güneşe bakabilmek için tek gözümü kısıyorum.

SELİM: Şu ilerideki çağıl çağıl akan su da neyin nesi? Gördüğüm en güzel nehir. Hele bir de kuşlar... Güzellikler insana gönül rahatlığı vermiş.

ÖMER: Düşünmesi bile hafifletti.

SELİM: Güzel söz söyleyebilmek, karşı tarafı incitmemek hep güzel düşünmekle ilgili. Güzel sözler hayal ettiğimiz güzelliklere benziyor... Mesela bir ağaç gibi; kökü sağlamdır, dalları göğe uzanır, meyve verir.

ÖMER: Çirkin, kırıcı sözleri de az önce görmek istemediğimiz çöplere benzetebiliriz.

SELİM: Ne kadar doğru ve yerinde bir tespit. Bundan sonra hoşumuza gitmeyen bir şeyler olduğunda kendi tavrımızı bozmayacağız. Karşı tarafa sabırla, hoşgörülle yaklaşacağız. Zaten yumuşak huylu olmazsak iyilik de elde edemeyiz.

MART NELER OLMUŞ?

3 Mart 1924

Diyanet İşleri Başkanlığı kuruldu. Şu anda okuduğunuz Diyanet Çocuk Dergisi, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayımlanmaktadır.

12 Mart 1921

Mehmet Akif Ersoy'un yazdığı İstiklal Marşı TBMM'de millî marş olarak kabul edildi. Ankara'ya yolunuz düştüğünde İstiklal Marş'ının yazıldığı Taceddin Dergâhı ile kabul edildiği meclis binasını ziyaret edin.

23 Mart 2023

Ramazan ayının ilk günü. Ramazanı iyi değerlendirelim. Sizlere bu ay hediye ettiğimiz Ramazan Günlüğüm eki ile günlerinizi dolu dolu geçirin. Ramazan ayınız mübarek olsun.

6 Mart 2023

Şaban ayının ortasındaki gece Berat Kandilidir. Bu kandil, ramazan ayının yaklaştığını haber verir.

Şehitler Abidesi

Conkbayırı Atatürk Zafer Anıtı

Mart ayının son haftası

Kütüphaneler haftası 27 Mart'ta başlamaktadır. Şehrinizdeki kütüphaneleri biliyor musunuz?

1-7 Mart Yeşilay Haftası

Zararlı alışkanlıklardan, bağımlılıklardan uzak duralım.

18 Mart 1915

Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi. Çanakkale Zaferi'ne dair birçok kitap yayımlanıyor. Daha önce okumadığınız birini mutlaka okuyun. Mehmetçiklerimizin, kahraman ordumuzun nasıl bir mücadele verdiğini daha iyi öğrenelim.

NE EKELİM?

Mart ayı başında toprak gübrelenerek sürülür.

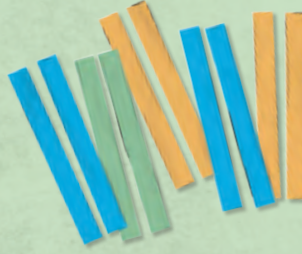
Ay sonuna doğru domates, biber, patlıcan fideleri dikilir. Bezelye, bakla, soğan, fasulye ve bamyaya toprağa ekilir.

NE YAPALIM?

Mart ayının son haftasında on bir ayın sultanı geliyor. Birlikte evinizin bir köşesini süslemeye ne dersiniz? Hazır alacağınız süsler ile de yapabilirsiniz, evde kendiniz hazırlayarak da. Hatta bir tanesinin yapılışını anlatayım.

- 1 Renkli a4 kâğıtlarını enlemesine 2'şer cm genişliğinde kesin.
- 2 Renkleri karışık olacak şekilde üst üste koyarak tam ortasından zımbalayın.
- 3 Sonrasında her bir kâğıdın ucuna yapıştırıcı sürerek zımbaya yakın kısma tutturun.
- 4 Tamamını bitirdikten sonra orta noktasına yuvarlak bir kâğıt yapıştırın.

- 5 Herhangi bir parçasından ip bağlayarak istediğiniz yere asabilirsiniz.

Hazır evinizi süslemişken akrabalarınıza ve depremzede bir aileye iftar daveti vererek, onlarla birlikte orucunuzu açabilirsiniz. Hatta misafirlere ikramlık hazırlamaya ne dersiniz? Bir tabağa biraz hurma, zeytin, peynir, koyabilirsiniz. Evde olan kuruyemişlerle de süslemesini bitirip ikram tabağına sofrada bir yer açabilirsiniz. Peynirin üzerine çörek otu serpmeyi de unutmayın.

Denizler Arası Yüzme Yarışması

Melek Balığı ile Yelken Balığı parkta oynamaktadırlar...

Ala ile Kala, onları duyar.

Az sonra...

DEPREM VE BİZ

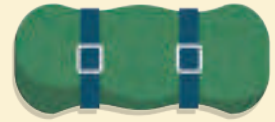

6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli iki büyük deprem yaşadık. Milletçe hepimiz çok üzgünüz. Depremden on şehrimiz çok olumsuz etkilendi. Bu şehirlerde yaşayan kardeşlerimize destek olmak için hep birlikte çabalıyoruz. Bu çabanın yanında yapmamız gereken bir şey daha var. Deprem öncesinde, deprem anında ve deprem sonrasında yapılması gerekenleri bilmek.

Deprem Öncesinde Tedbir Alalım

Depremden önce, ulaşılabilecek bir yerde acil durum çantası bulundurulmalı. Evde düşebilecek eşyalar sabitlenmeli. Binadan çıkılması gerektiğinde gidilebilecek güvenli bölgeler tespit edilmeli.

Kendimizi ve Sevdiklerimizi Koruyalım

Evde veya okulda bir sarsıntı hissedip deprem olduğu fark edilince;

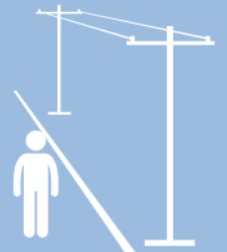
Paniğe kapılmadan hareket edilmeli. Merdivenlere doğru koşulmamalı.

Balkon ve pencerelerden atlanılmamalı. Raf ve dolap gibi sabitlenmemiş eşyalardan uzak durulmalı. Pencerelerden ve camdan yapılmış eşyalardan da uzak durulmalı.

Koruma sağlayacak bir eşyanın yanında hayat üçgeni oluşturulmalı. Güvenli bir yere çöküp, başı ve enseyi koruyacak şekilde kapanıp, düşmemek için sabit bir yere tutunmalı.

Açık alanda ise binalardan, elektrik hatlarından ve ağaçlardan uzak durulmalı.

Sakinliğimizi Koruyalım

Sarsıntı durunca, acil durum çantası alınıp bina hemen terk edilmeli. Asansör kullanılmamalı. Cadde ve sokaklar, acil yardım araçları için boş bırakılmalı.

Sarsıntılar tamamen bitene kadar hasarlı binalara girilmemeli.

Eğer yıkıntı altında kalındıysa;

Paniklemeden hareket kabiliyeti kontrol edilmeli. Seslenerek kurtarma ekiplerine ses duyurmaya çalışılmalı. Sesinizi iletemiyorsanız etrafta ses yapabilecek bir zemine vurarak ses duyurmaya çalışılmalı.

Daha detaylı bilgi için

www.afad.gov.tr

adresine bakabilirsiniz.

Diğer Afetlere Karşı

Depremden başka afetler de vardır. Can ve mal güvenliğimizi sağlamak için gereken tedbirler alınmalı.

Yangın

Orman yangınlarına karşı dikkatli olunmalı. Çok küçük bile olsa yanıcı maddeyi kontrolsüz bir şekilde ağaçlık alana bırakmamalı.

Sel

Yoğun yağışların ani sele sebep olacağı unutulmamalı. Sel felaketinde çukur bölgelerden, elektrik akımı olabilecek yerlerden uzak durulmalı.

Çığ

Eğimli arazilerin üzerindeki kar örtüsünün kayması ile çığ meydana gelir. Çığdan korunmak için evler çığ riski olan bölgelere yapılmamalı. Eğimli araziler ağaçlandırılmalı.

ZAFER YAZAN GEMİ

NUSRET

18 Mart 1915... I. Dünya Savaşı'nın en önemli muharebelerinden Çanakkale Zaferi'nin yaşandığı gün. Bu zaferde adını tarihe özel olarak yazan bir gemi bulunuyor: Nusret Mayın Gemisi.

Nusret, Çanakkale'ye 3 Eylül 1914 tarihinde getirilmişti. En önemli özelliği dar alanlarda kolay bir şekilde hareket edebilmesiydi. Ayrıca az su çektiği için mayınlı bölgelerde rahatça dolaşabiliyordu.

Komutan Albay Cevat Bey, 6 Mart'ta Çanakkale Savaşı için önemli bir görevi Hafız Nazmi Bey'e vermişti. Bu görev, Nusret Mayın Gemisi içerisinde yer alan son 26 mayının Karanlık Liman denilen bölgeye kıyıya paralel bir şekilde dökülmesiydi.

Bu bölge boğazın en geniş yeriydi. Düşman gemileri dönüşlerini buradan gerçekleştiriyorlardı. İşte mayınlar tam olarak bu bölgeye yerleştirilecekti.

Nazmi B y, Nusret'in komutanlığını yapmak üzere Tophaneli Yüzbaşı Hakkı'ı görevlendirdi. Nusret, 7 Mart'ı 8 Mart'a bağlayan gece zor görevini gerçekleştirmek üzere demir aldı. Tehlikeli gidiş ve geliş yolunun ardından düşman gemilerine yakalanmadan geri döndü. Nusret ve komutanları, bu önemli ve büyük tarihî görevi başarıyla yerine getirmişti. Bu mayınlar, 18 Mart'ta savaşın seyrini tamamen değiştirdi. Düşman gemileri Çanakkale Boğazı'nın sularına gömüldü. Böylece şanlı zafer kazanılmış oldu.

18 Mart Çanakkale Zaferi'nin bir diğer önemli kahramanı da Seyit Onbaşı'dır. Savaş esnasında 275 kilogram ağırlığındaki top mermisini taşıyarak top yatağına yerleştirdi.

Seyit Onbaşı'nın attığı bu mermi sayesinde düşman gemileri ağır hasarlar aldı. Atalarımızın bu cennet vatanı bizlere bırakırken yaptıkları fedak rlıkları anlamak için Çanakkale'deki abideleri ve şehitlikleri ziyaret etmelisiniz.

Nusret Mayın Gemisi ise Mersin'in Tarsus ilçesindeki Çanakkale Parkı'nda sergileniyor. Geminin içinde Çanakkale Zaferi'ne dair bir müze, bal mumu heykelleri ve üç boyutlu gezi alanı var. Yolunuz Mersin'e düştüğünde bu şanlı gemimizi ziyaret etmeyi unutmayın.

Seyit Onbaşı Heykeli

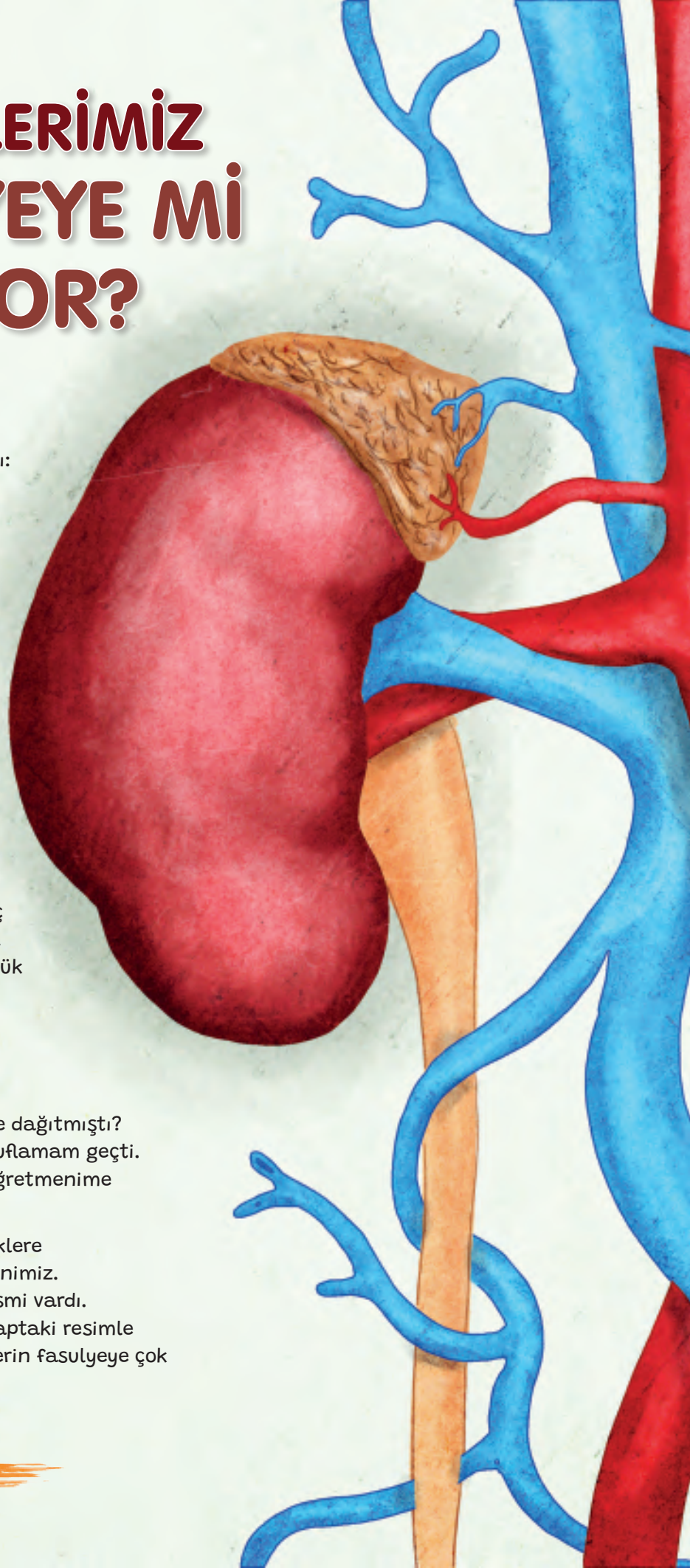
BÖBREKLERİMİZ FASULYEYE Mİ BENZİYOR?

Geçtiğimiz pazartesi öğretmenimiz tahtaya büyük harflerle bir başlık attı: “Böbrekler”. Anlaşılan o ki böbrekleri anlatacaktı. Bu konuda biraz bilgim vardı. Ama derste öğrenmek her zaman daha kalıcı oluyordu. E tabii dersi dinlersem. Ne söyleyeyim, o gün dersi dinlemek içimden gelmiyordu. Oflayıp puflayarak defterimi çıkardım.

Başlığı defterime yazarken öğretmenimizin ön sıralardan başlayarak bir şeyler dağıttığını fark ettim. Ne olduğunu görmek için ön sıralara, sağıma, soluma uzandım ama bir türlü öğrenemedim. Arka sırada oturduğum için de sıra bana epey geç geldi. Heyecanlı bir bekleyişten sonra öğretmenimiz sıramın üzerine iki küçük fasulye bıraktı.

Öğretmenimiz niçin fasulye dağıtmıştı? O andan itibaren oflayıp puflamam geçti. Bütün dikkatimi derse ve öğretmene verdim.

Fasulye, şekil olarak böbreklere çok benziyor, dedi öğretmenimiz. Kitabımızda böbreklerin resmi vardı. Öğretmenimiz haklıydı. Kitaptaki resimle karşılaştığımda böbreklerin fasulyeye çok benzediğini fark ettim.

Tabii fasulye kadar küçük değildi böbreklerimiz. Ama şekil olarak benziyordu. Öğretmenimiz anlatmaya devam etti. Bizler de pürdikkat onu dinlemeye başladık. Öğretmenimiz bir taraftan anlatıyor, diğer taraftan tahtaya maddeler hâlinde sıralıyordu. Böylelikle bizim de deftere yazmamız kolaylaşıyordu.

BÖBREKLER

Vücudumuzda
iki tanedir.

Boşaltım sisteminin en
önemli organlarından biridir.

Kandaki atıkların
süzülmesini sağlar.

Faydalı mineraller, böbrekteki toplardamar
aracılığıyla vücuda tekrar dağıtılır.

Vücudun su dengesini sağlar.

Tahtaya yazılanları defterimize yazdık. Ders bitince teneffüs zili çaldı. Öğretmenimiz teneffüste okulun bahçesine fasulyeleri ekeceğimizi söyledi. Hepimiz fasulyelerimizi aldık ve koşarak bahçeye çıktık.

Leylek Leylak

Gözlerim kapanıyor, kafam bir sağa bir sola düşüp düşüp kalkıyordu. Uyumamak için her ne kadar kendimi zorlasam da bu artık benim için bir rüya olmuştu. Uykuya daha fazla direnemeyip uyumuştum. O an o kadar tatlı gelmişti ki uyku. Gözlerim battaniyeyi üzerine çeker gibi göz kapaklarını üzerine çekip uyumuştum. Rüya gibi bir uykuydu. Fakat uyandığım da bu rüya kâbusa dönmüştü. Peki ne olmuştu?

Öncelikle kendimi tanıtayım, ben Leylak. Bitki olan değil ama. Çünkü ben bir leyleğim. Yani bendeniz Leylek Leylak. İsmimin Leylak olmasının elbette bir sebebi var. Ben leylaklara bayılırım. Onun hoş kokusunu ve o güzel görüntüsünü çok seviyorum. İsmim de ona karşı bu sevgimden geliyor. Geliyor demişken, kendimi de tanıttığıma göre asıl konumuza gelebiliriz.

Biz leylekler her yıl göç ederiz. Hem de çok uzak mesafelere. Soğuk yerlerden sıcak memleketlere. Ülkelerden ülkelere desem yeterli olur sanırım. Bu göçleri de tüm leylek arkadaşlar ile beraber toplu bir şekilde yaparız. Bu sene de yine göç zamanı gelmişti.

Tüm leylekler göç için bir araya toplanmıştı ve artık son kontroller yapılmaktaydı. Ben de oradaydım. Bizim leylekler bir araya geldiklerinde sohbet muhabbet derken biraz fazla gürültü olur. Ben de sestem uzaklaşmak için biraz ileride bir ağacın gölgesinde oturuyordum. Onları kaçırmamak için ara ara arkamı dönüp onları kontrol ediyordum. Bizimkiler hâlâ hazırlanamamıştı. Aradan biraz zaman geçti. Onları beklerken uykum geldi ve işte ne olduysa da burada oldu. Size en başta anlattığım o kâbus burada gerçekleşti. Bizimkileri beklerken orada uyuyakaldım ve gözlerimi açıp arkamı döndüğümde bir tane bile leylek kalmamıştı. Hatta hava da kararmıştı. Anlayacağınız bayağı uzunca bir süre uyumuşum. Yine ağacın altında oturmaya devam ettim, burada yaptığım hatayı yine burada çözecektim. Düşünmeye başladım. Ne yapabiliyordum, onlara nasıl yetişebilirdim. Uzun uzun düşündüm. Ve sonunda aklıma harika bir fikir geldi. Yarın sabah ilk uçakla bu işi halledecektim. Direkt olarak göç edeceğimiz yere gidecektim. Kendi kanatlarım yerine uçağın kanatlarında göç etmek değişik olacaktı. Bu fikri bulduktan sonra ağacın altına tekrar uzandım. Biraz ileride leylak fidanları çiçek açmıştı. Rüzgâr estikçe bana doğru kokularını salıyorlardı. Derin bir nefes aldım ve gökyüzüne baktım. Elimde olmadan bir hata yapmışım. Hatamı kabul ettiğimde telafi etmenin bir yolunu bulmuştum. Şimdi yarına kadar leylak kokusu eşliğinde ay ışığını izleyip, kendi hayal dünyamda diyardan diyara göç etme zamanı...

Zeynep Erge

Bu hikâye, Sizden Gelenler köşesinde geçen ay yayınladığımız yukarıda gördüğünüz resimden yola çıkılarak yazılmıştır.

KİMYASAL VE FİZİKSEL DEĞİŞİM NEDİR?

Arkadaşların ile
sohbete dalıp elindeki
dondurmayı erittiğin
oldu mu hiç?

Düşürmemek için sıkı sıkı
tuttuğun yumurtayı yanlışlıkla
kırdığın oldu mu?

Peki, bir madde eridiğinde, kırıldığında fiziksel olarak mı değişir? Yoksa kendi özelliklerini kaybedip eski özelliğine dönüştürülemez bir hâle mi gelir? Yani bir anlamda maddenin kimliği mi değişir?

Maddelerin öz yapısının değişmeden sadece dış görünüşünün değişmesine "fiziksel değişim" denir. Fiziksel değişimde madde yine fiziksel yöntemlerle ilk hâline döndürülebilir. Yeni bir madde oluşmaz. Maddenin renk, şekil, büyüklük gibi özellikleri değişir. Eriyen dondurma, yumurta kabuğunun kırılması, mumun erimesi, kâğıdın yırtılması fiziksel değişime örnektir.

Kimyasal değişime yine yumurta üzerinden örnek verelim. Elimizdeki yumurtayı kırmadan eve getirdik. Annemizin de bu yumurtalara un, şeker ekleyerek kek yaptığını düşünelim. Peki, kek kimyasal değişime uğramış bir madde midir yoksa eski hâline döndürülebilen fiziksel değişim midir? Bu, kimyasal bir değişimdir.

Kimyasal değişimde maddenin iç yapısı yani kimliği değişir. Maddenin hem fiziksel hem kimyasal özelliği değişir. Yeni bir madde meydana gelir. Bu şekilde değişen maddeler fiziksel yöntemlerle eski hâline döndürülemez.

Bu tür değişimlere "kimyasal değişim" denir. Yemeğin pişmesi, ekmeğin küflenmesi, hamurun mayalanması, odunun yanması kimyasal değişime örnektir.

Neredesin?

Hatırlıyor musunuz, henüz kış başıydı. Soğuklar yeni yeni baş gösterirken küçük sarı bir kediden bahsetmiştim. Sabahları birlikte servis beklediğimiz küçük, sevimli, sarı kedi... Okula giderken bana arkadaşlık ediyordu. Ona isim aramıştım bir süre. Hatta sizden de bu konuda yardım istemiştim. Adı ne olsun ne olsun derken, sizden güzel cevaplar geldi. Bir arkadaşımız "Sarı Badem" olsun, diye iletmiştim. "Sarman, Limon, Sarışın, Portakal, Mandalina" olsun, diyenler oldu. Hatta "Jüpiter" ismi bile söylendi. Bu arada isim gönderen bütün arkadaşlarıma çok teşekkür ederim. İsimler geldikçe çok mutlu oldum.

Sizden isim önerileri beklerken ne oldu biliyor musunuz? Birkaç gün daha görebildim yavru kediyi. Sonraki sabahlar, onu görmek için dört bir yanı kolaçan etsem de göremedim. Havaların giderek soğuduğu günlerdi. Daha sıcak bir yer bulmuştu belki. Günlerce yolunu gözledim. Gelirdi belki sağdan, soldan, karşıdan, şu yoldan, öteki sokaktan... Çok bekledim. Ama gelmedi.

Geçen gün öğle paydosunda okula küçük, sarı bir kedi gelmesin mi? Aklıma isim ararken kaybettiğim sarı kedim geldi. Aynı ona benzer, küçük, sevimli ve sarı.

Müdür yardımcımız öğrencilerin onu hırpalamasına izin vermedi. "Dokunmayın Sarıkız'ıma." deyip durdu. "Üşümüş, girsin içeri ısınsın." Sahiden de ona kimse dokunmadı. Hepimiz uzaktan sevdik. Koridorları gezip tozmaktan yorulunca kendine bir sandalye bulup üzerinde uyumaya başladı. Biz de boş durmadık. Okul bahçesine onun için ev yaptık. Ama nasıl bir ev...

Fikir benden çıktı tabii. Kutu falan bulsak, sağlam ve dayanıklı olmayacaktı. Bu yüzden daha farklı bir yuva düşündüm. Dört beş arkadaş önce kalın dal parçalarıyla toprağı bir güzel kazdık. Hani şöyle kedinin içinde rahatça oturup, uzanacağı kutu evlerin büyüklüğü kadar. İç kısmını etrafta gördüğümüz kaldırım taşlarıyla döşedik. Bu evin yağmurdan, kardan, soğuktan korunması için çatısının da olması gerekiyordu. Bu çatıyı da büyük çalılardan özenle yaptık. Yuvanın tabanına sıcak tutacak, yumuşak sergiler serdik. İçerisi sımsıcaktı. Küçük bir kapısı vardı. Görmeliydiniz, öyle güzel oldu ki! Sarıkız'ı içeri alıp yeni yuvasını gösterdik. İçeri yiyecek ve su bile koymuştuk. Sarıkız çok beğenmiş olmalı ki bir süre yuvasında oturdu, sonra çıkıp bahçede bizimle oynadı. Canı istedikçe yuvasına girip çıktı. Müdür yardımcımızın Sarıkız'ı bazı teneffüslerde sınıfları, koridorları gezdi. Oh, ne güzeldi. Sarıkız bol bol sevildi, bol bol sevindi.

Bir ara iç geçirdim; aklıma yine kış başında kendisine isim aradığım sarı kedim geldi! Onu görmeyeli üç ay geçmiş; kış bitmiş, ilkbahar gelmişti. Sahi şimdi neredeydi? Onu nerede, nasıl bulabilirdim...

KANGURU

Kanguruların birçok türü vardır. En küçüğü tavşan büyüklüğündeyken diğer türlerin boyu 2 metreye kadar uzayabilir. Yüzü küçük olmasına rağmen iri olan gözleri dikkat çeker. Gözlerini tozlardan koruyan uzun kirpikleri vardır.

Dişi kangurular vücutlarının önünde bulunan kesesiyle dikkat çekerler. Kesede yavruların yaşlarına ve ihtiyaçlarına göre süt kanalları bulunur.

Kangurular 4 ayaklı hayvanlardır. Ön ayakları kısa olduğundan ilk bakışta el gibi görünür. Ayak yapısından dolayı yürüyemez ve zıplayarak hareket ederler. Zıplayarak hareket eden en büyük hayvandır.

3 metreye kadar zıplayabilir, saatte 50 km hıza ulaşabilirler. 1 metre uzunluğunda ve oldukça güçlü olan kuyruğu geriye gitmesine engel olur. Bu yüzden hep ileriye doğru hareket ederler.

Doğumdan sonra küçücük ve gözleri görmeyen yavru, keseye tırmanır ve 1 yaşına kadar sütle beslenerek büyümeye devam eder. Kese hem yavruları taşımaya hem de onları tehlikelerden korumaya uygun yaratılmıştır.

Dağlık bölgelerde bazen çalılıklarda yaşamlarını sürdüren kangurular taze bitki yapraklarıyla ve meyvelerle beslenen otçul hayvanlardır.

HAYALİM

Merhaba, ben bir meyve suyu şişesiyim. Benim ve arkadaşlarımla farklı hayalleri var. Arkadaşlarım cam dönüşüm kutularına atılıp fabrikada başka bir renge dönüşmek istiyor. Benim hayalim ise bambaşka ve sıra dışı. Sıkı durun! Benim hayalim, içinde bulunduğum cam kapaklı dolaptan akşama dek izlediğim, uçsuz bucaksız denizin altını görmek.

Ah keşke ben de bir gün dalabilsem şu derin sulara. Kim bilir ne kadar güzeldir. Balıklar, istakozlar, denizyıldızları... Belki köpekbalığı da görürüm ne dersiniz. Bence denizin altı masmavi ve tertemizdir.

Ben hayallere dalmışken dolabın kapısı hızlıca açıldı. Birkaç çocuk ellerine ikişer tane meyve suyu aldılar. Arkadaşlarıyla paylaştılar. İçlerinde ben de varım. Çok heyecanlıydım. Acaba beni neler bekliyor?

Bir çocuğun kapağı açmasıyla lıkır lıkır başına dikmesi bir oldu. Kendi aralarında konuşmaya başladılar:

-Haydi çocuklar, denizin kenarına gidelim. Şişeleri denize fırlatalım. Bakalım en uzağa kim fırlatacak? En uzağa fırlatan birinci olur.

Bu sözcüklerden sonra gözlerim fal taşı gibi açıldı. Nasıl yani, beni denize mi fırlatacaklar? Denizin altını görmeyi hayal etmişim ama bu şekilde değil.

Ne bileyim bir denizaltı turuna falan katılırım diye düşünmüştüm. Şimdi böyle karga tulumba...

Hem deniz de kirleniyor. Hiç olmadı böyle. Ah çocuklar ah! Ay ay ay! Aman Allah'ım, havadayım. Ama kanatlarım yok ki! Ve hoop diye suya düştüm. Yavaş yavaş denizin dibine dalmaya başladım. Her yer öylesine güzel ki. Balıklar, masmavi sular... Ama bir dakika suyun dibine inmeye başladıkça her şey değişti. Burada balıklardan ve deniz bitkilerinden çok konserve kutuları, plastik şişeler, naylon poşetler var. Hatta sarı bir çizme bile var. Burası denizin dibinden çok çöplüğe benziyor. Hiç bu şekilde düşünmemiştim. Hayal kırıklığına uğradım.

Denizin hâlini karşıdan gelen kılıç balığına soracaktım ki o da nesi! Balığın kılıcının yerinde kocaman bir konserve kutusu var. Takılmış kalmış zavallı balık. Yanımdan acı içinde yüzerek gitti. Ardından bakakaldım. Karşıdan gelen başka bir balık daha ben sormadan anlatmaya başladı:

- İnsanlar ne bulursa denize attılar. Deniz öyle kirlendi ki artık balıklar, zehirli ve kirli bir suyun içinde yaşıyor.

İçimi derin bir hüzün kapladı. Ne ummuştum ne buldum. Bir yolu yok mu acaba diye gözlerimi yummuş düşünürken yüzüme çarpan ağlarla irkildim.

Önce bir balıkçının ağına takıldım sandım. Daha sonra anladım ki bu bir balıkçı ağı değildi. Bir kuvvet bizi ağın içinde birçok plastik atıkla birlikte denizin yüzeyine çıkardı. Yeniden gökyüzünü ve güneşi görmek güzeldi. Dönüp ağı tutana bakınca anladım ki bu bir dalgıçtı. O an içimde yeniden bir umut yeşerdi. Hâlâ kalbi doğa sevgisiyle dolu insanlar yaşıyordu dünyada. Beni duydu mu bilmiyorum ama gözlerimle ona kocaman bir teşekkür ettim. Anladım ki benim hayalim, denizin altında değil, kirlenmemiş bir doğada gezmekmiş.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

23 Nisan 1920’de Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmıştır. Bu esnada Kurtuluş Savaşı devam etmekteydi.

İlk TBMM Binası

Bir millî marş ihtiyacın olduğu anlaşılınca dönemin Genelkurmay Başkanlığı, Millî Eğitim Bakanlığına başvurur. Millî Mücadele’nin önemini hatırlatan, halkta ve askerde heyecan uyandıracak bir marş yazılması için yarışma düzenlenmesini ister.

Bu yarışmayı kazanan kişiye 500 liralık ödül verilecektir.

Yarışmanın son başvuru gününde gelen şiirlerin sayısı toplam 724’e ulaşır. Gelen şiirlerden hiçbiri millî marşımız olacak nitelikte bulunmamıştır.

Para ödülü olması sebebiyle Mehmet Akif Ersoy, yarışmaya katılmaz. Böyle bir şiiri ancak Akif’in yazabileceğini düşünen dostları ısrarla kendisinden marş yazmasını ister.

Kazanırsa para ödülünün verilmeyeceği söylenince Mehmet Akif Ersoy ikna olur. Ve İstiklal Marşı’nı yazmaya başlar.

Millî şairimiz, İstiklal Marşı'nı Ankara'da, Taceddin Dergâhı'nda yazar.

İstiklal Marşı ilk kez 17 Şubat 1921'de Mehmet Akif'in başyazarlığını yaptığı Sebilürreşad dergisinde yayımlanır.

Kabulünden sonra o günkü Millî Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Tanrıöver İstiklal Marşı'nı okur. Meclis'te Mustafa Kemal Atatürk ve mebuslar yani milletvekilleri marşımızı ayakta alkışlayarak dinler.

İstiklal şairimiz Mehmet Akif Ersoy para ödülünü, Dârülmesai adlı bir hayır kurumuna bağışlar. Bu kurum, Kızılay'a bağlıdır. Dârülmesai, ihtiyaç sahibi kadın ve çocuklara meslek eğitimi vererek çalışmalarını sağlayan bir kuruluştur.

Mehmet Akif Ersoy, Safahat adlı şiir kitabına İstiklal Marşı'nı almaz. Çünkü "O benim değil, milletimindir." diyerek İstiklal Marşı'nı Türk milletine hediye etmiştir.

Taceddin Dergâhı

12 Mart 1921'de Meclis'te yapılan oylama sonucu İstiklal Marşı, millî marşımız olarak kabul edilir.

İstiklal Marşı'nın kabul edildiği Meclis binası şu anda Kurtuluş Savaşı Müzesi olarak kullanılmaktadır. Ankara'nın Ulus semtindedir.

Havacılığın Öncüsü İbn-i Firnas

**İki çift kanat,
dev bir gövde,
dengeli bir kuyruk...**

Evet, şehirler, kıtalar
aşmamızı sağlayan
uçaklar, içerisinde
barındırdığı devasa
mekanizmayı saymazsak
bu parçalardan oluşuyor.

***Peki, uçmak için gerçek bir girişimde
bulunan ve uçan bir makine icat eden ilk
kişinin kim olduğunu biliyor musunuz?***

9. yüzyılda, Abbas ibn-i Firnas isimli
Kurtubalı yani Endülüslü bir mühendis,
astronom...

Oldukça meraklı ve araştırmacı bir karaktere
sahiptir İbn-i Firnas. Uzayı temsil eden bir
gök küresi kurar. Kuvarstan kristal yapmayı
öğrenir. Kimyadan felsefeye birçok alanla
ilgilenir.

İbn-i Firnas'ın en meraklı olduğu konulardan
biri de uçmaktır. Bir gün tahta çitalarla
gerdirilmiş bol bir pelerine sarılır ve
Kurtuba Ulu Camii'nin minaresinden
aşağıya atlar. Başarısız bir deneme olsa da
peleriniyle yaptığı kanat onun bir planör gibi
aşağıya süzülmesini sağlar.

Yaptığı bu denemeden sonra daha çok çalışır
İbn-i Firnas. Kuşları uzun uzun gözlemler.
Ee ne de olsa uçuşu yalnızca kuşlardan
öğrenebilir.

Bu seferki uçuş takımı için ipek ve kartal tüyleri kullanır. İri kanatlardan oluşan büyük bir makine hazırlar. Kendisine tıpkı kuşların kanatları gibi tüylerden oluşan kanatlar yapar. Gözlemlediği kuşlar gibi ikili uçuş yöntemini dener. Kanat çırpıp ve süzülür, kanat çırpıp ve süzülür, bir daha bir daha tekrarlar bunu. İbn-i Firnas'ın, Kurtuba'nın biraz dışında yaptığı denemeyi izlemeye birçok insan gelir. Ne yazık ki bu deneme de başarısızlıkla sonuçlanır.

Kuşları çok iyi gözlemleyen İbn-i Firnas kanatlarını ustaca taklit etse de kuyrukların ne kadar önemli olduğunu fark etmemiştir. Kuşlar kuyruk kökünün üstüne inerek yumuşak bir iniş gerçekleştirir. Oysa İbn-i Firnas'ın uçuş takımında kuyruk yoktur. Sağlam bir iniş yapabilmek için yere doğru süzülse de çakılır. Makinesinin iki kanadı ve kendisinin bir omuru kırılır. Başarısız bir deneme olsa da insanın uçuş serüveninde ilk adımlardan biridir onun bu çabası. Onun ipek ve kartal tüylerinden inşa ettiği kanatları zamanla uçakların kocaman kanatlarına dönüşür.

Bu Söz Bize Ne Söyler?

Yazan
Hatice Uçar
Çizen
Özlem Güneş

Yan taraftaki sayfada bir deyimın kelımelerrının anlamları yer almakta. Anlamlarına bakarak kelımelere gösterilen boşluklara yazalım. Deyimin anlamını da sayfanın altında göreceksiniz.

Atalarımız ne demek istemiş?

Zor durumda olan birinin yardımına en kısa sürede gitmek, ihtiyaçlarını gidermek ve ona maddi manevi destek olmak anlamında kullanılan sözdür.

1

Bir kimsenin zor durumda iken yardım talebini dile getirdiği “yetişin, kurtarın” anlamına gelen sözü.

A

2

Vücudun ayak parmak uçlarından aldığı kuvvetle, ileri doğru sıçrayarak tempolu ve çok hızlı adımlarla ilerlemesi.

NİNEMİN ELLERİ

Bu dünyanın en sevdiğim yeri, ninemin dizleri. Başımı dizlerine dayadığımda önce saçımdaya gezinir pamuktan elleri. Sonra konuşur benimle, baldan tatlıdır dilleri.

Ben de çok seviyorum ninemi, anlattığı hikâyeleri, söylediği manileri... Nasıl anlatsam ki ninemi? Aslında herkes gibi yapar her şeyi ama hemen anlaşılır ninemin elinin değdiği... Annem diyor, nine görünömlü sevgi. Herkes çok seviyor ninemi tıpkı benim gibi.

Salona bir ses gelir kış geldi mi. Tıkır da tıkır işler ninemin şişleri. Örer de örer, çocuklara hediye eder atkılarını, berelerini. Ama bir kusuru var, hep kaybeder gözlüklerini. O zaman ben bir dedektif gibi sürerim izleri. Çabucak bulur getiririm, bekletmem hiç ninemi. O da hemen dua eder, öper gözlüğü verdiğim ellerimi.

Her kış sezdirmeden yoklar beni. Arkadaşlarımı sorar, var mı ihtiyaç sahibi? Öyle güzel sorar ki anlatırım her şeyi. Onun sayesinde öğrendim fark ettirmeden ihtiyaç görmeyi. Anında anlar ninem, kime atkı lazım kime eldiven. Sonra da niyet eder. Ninem hep niyet eder, namaza niyet eder, oruca niyet eder, örmeye niyet eder...

Dedem de dalga geçer "Örmek de mi ibadet nereden çıktı bu niyet?" Ninem de cevap verir "Örmek değil tabii ki. Sevindirmek ibadet..." Dedem de bilir gerçi, ninem çocuklara hiç kıyamaz çünkü minicik eller soğuğa dayanamaz. Belki parası yoktur mağazadan alamaz. Niyet etti mi Ayşe Nine o eli eldivensiz bırakmaz.

İşe koyulur sonra, renklerden liste yapar. Biraz mavi lazımdır, ille de biraz lila. Sarı da katmalıdır arasına mutlaka. Evde beyaz vardır ama bitecektir sonunda. Torun pembesi, gelin kahvesi, dede yeşili derken rengârenk bir liste bulur dedem elinde. Belli etmez ama o da sever bu işi.

Yüncüye yeni gelen iplerden ilk o haberdar olur. Nasıl da sevinçle gelir öyle günlerde eve. "Hanım hanım gözlerin aydın. Bir saman sarısı gelmiş inanamazsın!" Ninem görmeden dayanamaz. O saman sarısını yüncüde bırakamaz. Hemen giyinir çıkar. Yalnız kalmasın diye dedem elinden tutar. Bu işten çocuklar kadar yüncü de kârlı çıkar. Ninemin herkese yararı var.

İpler tamam olunca şişler çıkar meydana. Besmeleyle atar ilmekleri ninem. Sonra şişler tıkırdar, bir yandan da ninemin dudakları kıpırdar. Kiminle konuşuyor bu ninem, yanında kimse olmadan?

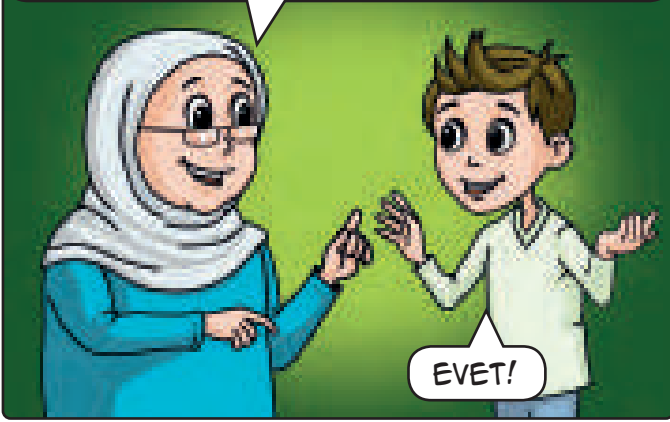
Meğer "Allah" diyormuş dedem gibi durmadan. Dedemin tespihindeki boncuklar neyse ninemin ilmekleri de oymuş. Dedemin tespihinin şık şıkları ile ninemin şişlerinin tık tıkları aslında aynı şeyi söylüyormuş. Evrendeki tüm canlılar gibi Rabbimizi anıyormuş.

Ninem aslında elleriyle sadece yünleri değil hayatı dokuyormuş. Tatlı ninem, aslan dedem...

OKUMAK HER ÇOCUĞUN HAKKI

KİTAP İYİ FİKİR! OKUMAK ÇOK ÖNEMLİ ÇOCUKLAR. YÜCE KİTABIMIZIN İNDİRİLDİĞİ RAMAZAN AYINDAYIZ DEĞİL Mİ?

EVET!

KİTABIMIZ KUR'AN-I KERİM'İN İLK EMRİ NEYDİ, HATIRLADINIZ MI?

OKU!

O ZAMAN OKUYARAK HEM YENİ ŞEYLER ÖĞRENIYORUZ HEM İYİ VAKİT GEÇİRİYORUZ HEM DE KİTABIMIZIN İLK EMRİNİ YERİNE GETİRMİŞ OLUYORUZ.

BİR TAŞLA KAÇ KUŞ OLDU, SAYAMADIM.

AMA BİR SORUN VAR!

HAYIRDIR KIZIM?

BENİM HİÇ KİTABIM KALMADI. OLANLARIN HEPSİNİ OKUDUM.

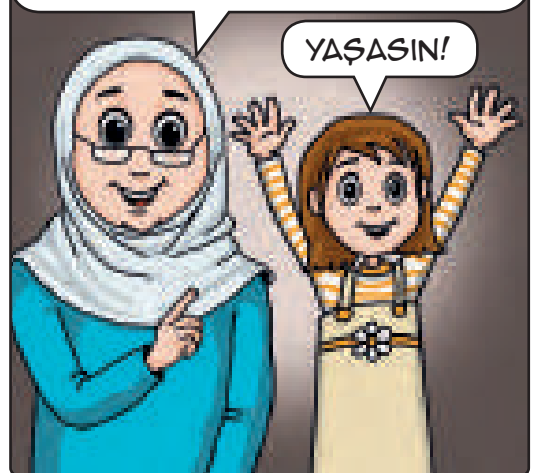
O ZAMAN SANA DERHAL BİR KÜTÜPHANE KURMALIYIZ.

SENİN YAŞINDAYKEN OKUDUĞUM KİTAPLAR HÂLÂ DURUYOR. KABUL EDERSEN ONLARI SANA HEDİYE EDEBİLİRİM AYŞE.

EDERİM TABİİ... ÇOK SEVİNİRİM.

SONRA KÜTÜPHANEYE GİDERİZ. KİTAP ÖDÜNÇ ALIRSIN.

YAŞASIN!

Lahana İndikatörü Yapalım

GEREKLİ MALZEMELER

Kırmızı lahana

Sıcak su

6 adet su bardağı

Süzgeç

Limon tuzu

Sirke

Bebek şampuanı

Karbonat

Sıvı bulaşık deterjanı

Toz çamaşır deterjanı

Günlük hayatta kullandığımız birçok madde -örneğin sabun, deterjan, limon suyu, soda- asidik ya da bazik özelliğe sahip. Siz de evde kolayca bulabileceğiniz malzemelerle bir maddenin asit mi yoksa baz mı olduğunu anlamak ister misiniz?

Maddelerin asit mi yoksa baz mı olduğunu indikatörler yardımıyla anlarız. **İndikatör dediğimiz madde ise asit ya da bazla temas hâlinde renk değiştiren kimyasallardır.**

pH derecesi 0 ve 7 arasında olan maddeler asit, 7 ile 14 arasında olanlar baz, 7 olanlar ise nötr maddelerdir. pH'nın ne olduğuna gelirse, hidrojen kuvveti anlamındadır ve bir çözeltinin asitlik veya bazlık derecesini tarif eden ölçü birimidir.

Nasıl Yapalım?

Kırmızı lahanayı küçük parçalara ayırın ve bir kabin içine koyun.

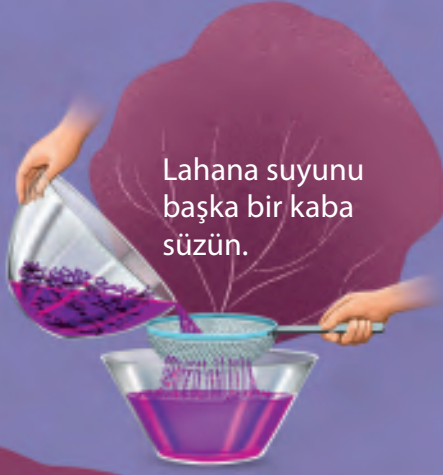

Parçalara ayrılmış lahana yapraklarının üzerine sıcak su ekleyin. Sıcak su ile ilgili işlemlerde bir büyüğünüzden yardım alın.

Sıcak suda 5 dakika bekletin ve soğumaya bırakın. Suyun renginin zaman geçtikçe koyu mora dönüştüğünü göreceksiniz.

Lahana suyunu başka bir kaba süzün.

Koyu mor renkli belirteç çözeltilimiz hazır! Bardaklara kolayca doldurabilmeniz için bir sürahi kullanabilirsiniz.

Artık farklı maddelerin asitlik bazlık derecesini (değerini) belirlemek için bu çözeltiyi kullanmaya başlayabiliriz.

Çıkardığınız lahana suyunu eşit miktarda 6 bardağa paylaşın.

Bardakları numara sırası verip etiketleyerek her bardağa hangi maddeden eklediğinizi not alabilirsiniz.

**KATKI
MADDESİ**

DÖNÜŞEN RENK

**KATKI
MADDESİ**

1

Limon tuzu

Kiraz Kırmızısı

Mavi

Karbonat

4

2

Sirke

Pembe

Yeşil

Toz Sabun

5

3

Bebek Şampuanı

Mor

Yeşil-Sarı

Toz Çamaşır Deterjanı

6

**Neler
Oldu?**

Peki, acaba lahananın nasıl bir özelliği var ki indikatör görevi görüyor?

Kırmızı lahana antokyanin adı verilen bir renk maddesi içerir. İşte bu madde asit ya da bazla karıştığında rengi değişir. Bu renk değişimi madde asit ise kırmızıya, baz ise de mavi-yeşile doğru değişir. Hiçbir renk değişikliği olmadığında ise madde nötr özelliğindedir. Mesela bebek şampuanı eklediğinizde rengi değişmez. Çünkü bebek şampuanı nötr özellikte bir maddedir.

Ramazan Geldi

Müminlerin baharı ramazan ayı geldi. Gelişyle evlerimiz şenlendi. Çiçek çiçek açtık her birimiz. Ramazan gelirken beraberinde paylaşma, dayanışmayı da getirmiş.

Başka neleri getirmiş: Sahur, oruç, mukabele, iftar, teravih, fitre ve daha neler neler.

HOS GELD
RAMAZAN

Ramazan

Şimdi seninle biraz sohbet edelim mi? Ne dersin? Haydi o zaman başlayalım.

Hiç sahura kalktın mı?

Nasıl tatlıdır sahur vakti. Sahurda şöyle bir camdan seyret etrafı. Camilerin mahyaları yanar. Komşu evlerin ışıkları açılır.

Davulcu ramazan manisine başlar:

Ramazan geldi hoş geldiii
Evlere huzur verdiii...

Oruç tuttun mu daha önce?
Tüm gün tutamayanlar
yarım günle başlayabilir.
Biz ona tekne orucu
diyoruz.

geldi hoş geldiii... Evlere huzur verdiii...

Belki de okula gitmediğin günler akşama kadar oruç tutabilirsin. Biliyorum denemeyi çok istiyorsun.

Peki, mukabeleyi duydun mu hiç? Söylemesi biraz zor bir kelime...

Mukabele, ramazan ayında Kur'an-ı Kerim'den her gün bir ya da daha fazla cüz okuyarak hatim yapmaktır. Hatim, Kur'an'ı baştan sona okumaktır. Kur'an-ı Kerim ramazan ayında inmeye başladığı için bu ayda onu okumak daha çok sevaptır. Hiç mukabeleye katılmadıysan bu ramazan katılmaya ne dersin?

Galiba hava kararmaya başladı.

Sabrın sonu selamet ise orucun sonu da iftardır tabii. Orucunu açtıysan senden daha mutlusu yoktur. Ama asıl mutluluğun sabretmek olduğunu da anlamışsındır. Çünkü sabır orucun anahtarıdır. Ne mutlu sana.

Teravih namazına katılmış olmalısın.

Camide arkadaşların ve ailenle birlikte kılmak ne güzeldir değil mi? Cami çıkışı cemaatle selamlaşabilirsin. Yaşlı insanların ellerini öper, hayır duasını alabilirsin.

Bir de fitre var.

Fitre ramazan ayında verilen bir sadakadır. Fıtır sadakası da denir.

Ramazanda Peygamberimiz daha cömert olurdu. Biz de ramazan ayında sevdiğimiz şeyleri ihtiyacı olanlarla daha çok paylaşmalıyız.

Ve işte bayram...

Küçüklerin gözlerinden büyüklerin ellerinden öpülen o bayram. Komşuları, akrabaları gezme vakti. Hoş geldin ramazan. Hoş geldin evlerimizin ve on bir ayın sultanı.

Sunum Ödevi

Bir okulda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olan Mustafa Bey, 4 öğrenciye sunum ödevi vermiştir. Bu sunum ödevi recep, şaban ve ramazan aylarındaki kandil gecelerini anlatmakla ilgilidir. Bu geceler, Regaip, Miraç, Berat ve Kadir geceleridir. Mustafa Bey'in bu ödev için seçtiği 4 öğrenci Ayşe, Fatma, Murat ve Ahmet'tir. Aşağıdaki yönergelerle göre hangi öğrenci hangi gece hakkında sunum yapmaktadır bulalım. İsimlerinin altlarına yazalım. İpuçlarının yanında yer alan iki tabloyu da doğru şekilde dolduralım.

İPUÇLARI

Her bir öğrenci, ödevi olan kandil gecesini o kandilin olduğu tarihte anlatacaktır.

Mart ayının ilk günüdür. Mustafa Bey, Ayşe'ye yakında sunacağı ödevi hatırlatır.

Bu dört öğrenciden Ahmet ve Murat sunumlarını önceki aylarda yapmışlardır.

Ahmet ödevini anlatırken Mescid-i Haram, Mescid-i Aksa ve Sidretü'l Münteha'dan bahsetmiştir.

Fatma sunumunu yaptıktan sonraki gün herkes oruç tutacağı için annesiyle arkadaşlarına ve öğretmenlerine iftar yemeği hazırlamayı düşünmektedir.

Fatma'nın anlattığı gece, bin aydan daha hayırlıdır.

Murat'a öğretmeni recep ayının ilk cuma gecesini sunum ödevi olarak vermiştir.

Diyanet takvimine bakarak 2023 yılında kandil gecelerinin hangi tarihlere denk geldiğini bulup yazın.

Regaip Kandili	Miraç Kandili	Berat Gecesi	Kadir Gecesi

Hangi kandil gecesi hangi ayın içindedir?

RECEP	ŞABAN	RAMAZAN

RAMAZAN TRENİ

Her bir tren ramazan ayı ile ilgili bir sorunun cevabını taşımaktadır. Cevapları bularak trenlerle eğlenceli bir yolculuğa çıkmak ister misiniz?

- 1 Oruç tutmaya başladığımız ay.
- 2 Ramazanda kıldığımız 20 rekâtlık namaz.
- 3 Oruca başlamadan önce yediğimiz yemek.
- 4 Orucun başlama vakti.
- 5 Bir kişinin Kur'an okuyup diğerlerinin dinleyerek takip etmesi.
- 6 Orucu açtığımız vakit.
- 7 Minarelerin arasına yerleştirilen ışıklı yazı.
- 8 Kur'an-ı Kerim'in indirilmeye başladığı gece.
- 9 Diğer adı fitrî sadakasıdır.
- 10 Ramazan ayının bitişiyle kutladığımız özel günler.

KÜTÜPHANELERİMİZ

Mart ayının son haftası kütüphaneler haftasıdır. Ülkemizde tarihi eskilere dayanan birçok kütüphane olduğu gibi yeni açılan kütüphaneler de var. Kütüphaneler türleri açısından da farklı özelliklere sahiptir. Bu yazıda ülkemizdeki kütüphanelerin bazısına yer verdik. Buraya alamadığımız daha birçok kütüphane var. Siz de şehrinizdeki kütüphaneleri keşfedebilirsiniz.

El Yazma Kitap

Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi

İstanbul'dadır. Süleymaniye Camii Külliyesi'nin birinci ve ikinci medreselerinin kitaplık hâline getirilmesiyle meydana gelmiştir. Burada değerli yazma ve basma eser koleksiyonları vardır. Matbaanın olmadığı zamanlarda elle yazılmış eserlere yazma eser denir.

Çocuk Kütüphanesi

Çocuk kütüphaneleri daha çok halk kütüphanelerinin içinde bir bölüm olarak yer alıyor. Bununla birlikte tamamen ayrı binaya sahip çocuk kütüphaneleri de var.

Millî Kütüphane

Ankara'da 1950 yılında açılmıştır. Cumhuriyet'in kurulmasıyla ülkemizde kanunla kurulan ilk ve tek kütüphanedir.

Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Devlet eliyle kurulan ilk kütüphanedir. 1884'ten beri İstanbul'da Beyazıt Camii ve tarihî Sahafklar Çarşısı yakınında, araştırmacılara hizmet vermektedir.

Ankara'dadır. Biri Kocatepe'de diğeri de Diyanet İşleri Başkanlığı Merkez binasında olmak üzere iki kütüphane binasıyla okurlara hizmet vermektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı Kütüphanesi

Gezici Kütüphane

Nevşehir Ürgüp'ün Halk Kütüphanesi'ndeki kütüphaneci Mustafa Güzelgöz uzun yıllar gezici kütüphane hizmeti vermiştir. Kitapları eşeklere yükleyerek köyleri dolaşmış ve kütüphaneye gidemeyenlere kitap ulaştırmıştır. Şimdilerde gezici kütüphane otobüs gibi vasıtalarla yapıyor.

Millet Kütüphanesi

Ülkemizin en büyük kütüphanesidir. Millet Kütüphanesi bünyesinde çocuk kütüphanesi de bulunmakta: Nasreddin Hoca Çocuk Kütüphanesi. Bu çocuk kütüphanesinde 25.000 kitap bulunmaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı Kocatepe Kütüphanesi

Oyuncak Kütüphanesi

Oyuncak kütüphanelerinde çocuklar oyuncakları ödünç alıp evde oynayabiliyor. Oynadıktan sonra da kütüphaneye iade ediyorlar. Bu kütüphanelerde oyuncakların yanı sıra kitaplar da bulunmakta.

Rami Kütüphanesi

Rami Kütüphanesi, 18. yüzyılda inşa edilmiş Rami Kışlası'nın kütüphaneye dönüşmesiyle oluşmuştur. Bu kütüphane, 2023 yılının Ocak ayında okuyuculara açıldı. Bu büyük kütüphanede kültürel, sanatsal, eğitsel faaliyetlere de yer verilmektedir.

Sizden Gelenler

Elanur Erdoğan

Musab Ömer Aksoy

İsra Gülizar Torun

Rabia Kabadayı

Mahmut Talha Kabadayı

Zehra Sultan Yar

Canan Karataş

Alperen Çınar

Elif Özmen

Reyyan Onan

Bilal Akbaş

Bilal Kırmılı

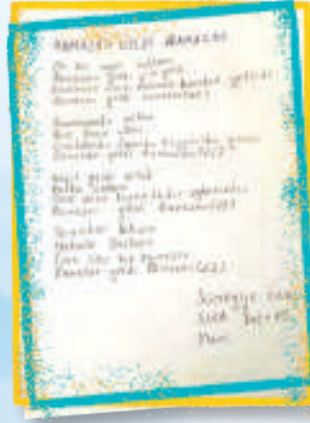
Zeynep Erva Aydın

Elif Rana Torun

Zeynep Uzun

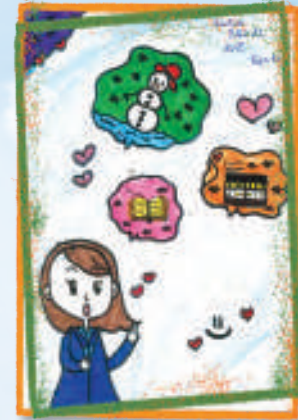
SümeYYe Ünal

Seher Naz Kenger

Zümra Akbaş

Nefise Yazal

Feyza Ertem

Ömer Faruk Akkurt

Ali Savaş

Mektubu Gelenler

Muhammed Burak Gökaslan
SümeYYe Ekim
Buketnur Bilgin
Yunus Bilgin

Sizden Gelenler köşemize gönderdiğiniz resimlerden birinden yola çıkarak her ay bir hikâye yazacağız.

Bu hikâyeyi **18. sayfada** yayınladığımız

"Resmimin Hikâyesi" köşesinde okuyabilirsiniz.

305 7.9

Tabiat, doğa temalı fotoğraflarınızı cocukdergisi@diyanet.gov.tr adresine adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve fotoğrafı çektiğiniz yeri yazıp konu kısmına FOTOĞRAF yazarak göndermeyi unutmayın!

3...2...1...0...1...2...3

Tuba Nur Çetin, 12,
Bingöl

Zeynep Büşra Subaşı, 6,
Düzce

Damla Kardeş, 8,
Erzurum

Enes Buğra Çetin, 11,
Sivas

Berat Önder, 9,
Ankara

Umeyr Çetin, 8,
Hakkâri

Elif Eslem Kaplan, 8,
Esin Kaplan, 4,
Samsun

Bulmaca Çözümleri

32. Sayfa

İMDADA KOŞMAK

42. Sayfa

Murat: Regaip
Ahmet: Miraç
Ayşe: Berat
Fatma: Kadir

42. Sayfa

Regaip Kandili	Miraç Kandili	Berat Gecesi	Kadir Gecesi
26 Ocak	17 Şubat	6 Mart	17 Nisan

RECEP	ŞABAN	RAMAZAN
Regaip Kandili Miraç Kandili	Berat Gecesi	Kadir Gecesi

43. Sayfa

1- Ramazan
2- Teravih
3- Sahur
4- İmsak
5- Mukabele

6- İftar
7- Mahya
8- Kadir Gecesi
9- Fitre
10- Bayram

Dinî Bilgiler soru kitapları, inanç, ibadet, siyer, ahlak konularında hazırlandı.

Yurt içinde Diyanet yayın satış yerlerinden yurt dışında müşavirlik ve ataşeliklerimizden temin edebilirsiniz.

www.yayinsatis.diyamet.gov.tr

